

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI KONFERENCIA

„Könyvtárak a társadalom megújulásáért.
Fejlesztés, fenntarthatóság, esély”
Budapest, Országos Széchényi Könyvtár
(2012. november 22–23.)

TÉZISEK ÉS AJÁNLÁSOK

Az Országos Könyvtári Konferenciát két szakmai szervezet,
az MKE és az IKSZ rendezte,
a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, az OSZK közreműködésével.

A téziseket és az ajánlásokat a rendezők által felkért tézisszerkesztő bizottság

elnök: **Dr. Mader Béla** főigazgató,
Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kunó Könyvtára,
titkár: **Fehér Miklós** főtitkár, Magyar Könyvtárosok Egyesülete,

Bakos Klára elnök, Magyar Könyvtárosok Egyesülete,
Dr. Fischerné Dr. Dárdai Ágnes főigazgató, Pécsi Tudományegyetem Könyvtára,
Dr. Fodor Péter elnök, Informatikai és Könyvtári Szövetség,
Gyurics Zoltánné igazgató, Huszár Gál Városi Könyvtár,
Ramháb Mária alelnök, Informatikai és Könyvtári Szövetség,
Dr. Szögi László főigazgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár,
Tózsér Andrea igazgató, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

a konferencia anyagaira építve állította össze.

I.

Tézisek és ajánlások tematikus bontásban

A könyvtár az információs/tudástársadalom alapintézménye

- ❖ A könyvtárak hatalmas nemzeti kulturális értéket birtokolnak, amelynek őrzése, széles körben hozzáférhetővé tétele alapvető nemzeti kötelezettség.
- ❖ A könyvtárak valós társadalmi igények mentén működnek, folyamatosan megújulnak, és a társadalmi megújulást, fejlődést támogatják.
- ❖ Az állampolgárok könyvtári ellátásának biztosítása állami és önkormányzati kötelezettség és felelősség.
- ❖ A könyvtár alapfeladata hogy a működtető, a fenntartó helyi közösséget szolgálja, az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférést biztosítsa.
- ❖ A könyvtárak hálózata olyan rendszer, amelynek szolgáltatásai a legkisebb településtől a fővárosig hozzáférhetőek. Jelenleg a legkiterjedtebb közösségi hálózat Magyarországon.
- ❖ A könyvtárak „a gondolkodj globálisan – cselekedj lokálisan” elven működnek. A könyvtári hálózat egységes módszerekre, szabványos rendre, know-how-ra épül, a helyi gyakorlat pedig kész és képes a közvetlen igényekre rugalmasan reagálni.
- ❖ A könyvtárban az információs paradigmaváltás nemcsak az információs technikák alkalmazásában és fejlesztésében, hanem a könyvtárosi gondolkodásmódban és felkészültségben is megmutatkozik. Megváltozott a könyvtárosok társadalmi szerepe, szaktudásuk az információhoz való „hozzáadott érték” fontos, nélkülözhetetlen eleme.
- ❖ A különböző könyvtártípusok a jövőben is eltérő prioritások mentén meghatározott eltérő feladatokkal, összehangolt szolgáltatást nyújtanak a társadalomnak
- ❖ A könyvtárak a jövőben egyre inkább komplex, hagyományos és digitális tartalmakat egyaránt gyűjtő, feldolgozó és szolgáltató könyvtárként működnek.

A könyvtár az oktatás, a képzés, a kutatás és az innováció nélkülözhetetlen háttérintézménye, az élethosszig tartó tanulás színtere

- ❖ A könyvtárak fontos feladata az oktatás, képzés, kutatás támogatása, amellyel közvetlenül is képesek kapcsolódni a termelés, a gazdaság működőképességének folyamatába.
- ❖ A könyvtár egyik legfontosabb célja az olvasáskultúra fejlesztése, amelynek megvalósítása érdekében együttműködik a családokkal, a kulturális, oktatási, egészségügyi és szociális intézményekkel és civil szervezetekkel.

- ❖ A könyvtárban működő szakemberek számára is nélkülözhetetlen az élethosszig tartó tanulás követelménye, a szakmai ismeretek folyamatos korszerűsítésének megvalósítása.
- ❖ A könyvtárak az innovációs és kutatási tevékenységek támogatásában nemzetközi trendeket követnek, nemzetközi együttműködésekben vesznek részt.
- ❖ A könyvtár az elektronikus hálózatok, az internet világában különösen az oktatást és kutatást szolgáló tartalomszolgáltató tevékenysége révén versenyképes intézmény.

**A könyvtár a kultúra, a közművelődés,
a közösségi találkozások színtere, a kulturális sokszínűség
támogatója**

- ❖ A könyvtárnak kiemelt társadalmi szerepe van a helyi közösségek megerősítésében, a társadalmi esélyegyenlőség növelésében.
- ❖ A könyvtár olyan demokratikus közszolgáltató intézmény, amely mindenki számára nyitott, bárhol és bármikor elérhető, független, értéktartó, értékőrző és értékközvetítő intézmény.
- ❖ A hazai nemzetiségek, kisebbségek könyvtári ellátása kiemelten fontos feladat.
- ❖ A könyvtárak a határokon kívüli magyarság információs, kulturális ellátásában is részt vesznek, ennek érdekében sokoldalú kapcsolatokat tartanak fenn és építenek ki a határokon kívül működő könyvtári szervezetekkel, magyar könyvtárosokkal.

**A digitális műveltség megszerzésének biztosítása
könyvtári alapeladat**

- ❖ A könyvtár a papíralapú dokumentumok digitalizálásával kiszélesíti szolgáltatásai hozzáférhetőségét, az értéknövelt digitalizálás fontos intézménye.
- ❖ A könyvtárak szükségesnek tartják, hogy a nemzeti értékek digitalizálása összehangolt, nemzeti digitalizálási stratégia szerint történjen.
- ❖ A könyvtár a digitális műveltség megszerzésében stratégiai partnerkapcsolatot alakít ki más intézményekkel, a meglévő kapcsolatokat erősíti.
- ❖ A digitális műveltség kialakításában és fejlesztésében a könyvtárak erőteljesebben alkalmazzák a célcsoportonkénti differenciálást.
- ❖ A nemzeti értékek digitalizálásához digitalizálási sztenderdek kidolgozása szükséges.

II. Ajánlás

- ❖ Szükség van a könyvtári gyűjteményi párhuzamosságok ésszerű feloldására, s erre a célra szakmai tanácsadó bizottság felállítására.
- ❖ Megoldandó a kötelempéldányok, beleértve a digitalizált/elektronikus dokumentumok kötelempéldányait is teljességre törekvő gyűjtése és elmaradás esetén szankcionálása.
- ❖ A fenti célkitűzések megvalósításához megfelelően ütemezett forrásbiztosítás szükséges.

III. Záradék

- ❖ Az Országos Könyvtárügyi Konferencia a plenáris megbeszélések mellett keretet biztosított egyes témák szekció keretében történő megvitatására is. A szekciók átfogó, több könyvtártípust párhuzamosan is érintő témaköröket dolgoztak fel:
  - digitális írástudás,
  - olvasáskultúra és értő olvasás,
  - szociokulturális funkciók,
  - innováció és kutatás és kutatásfejlesztés,
  - könyvtári hálózatok határok nélkül,
  - hagyományos és elektronikus nemzeti kulturális értékek.
- ❖ A téziseket és témaköröket a Stratégiai Terv kidolgozóinak figyelmébe ajánljuk, mert továbbgondolásra érdemes alapanyagot jelentenek.
- ❖ A Bizottság felkérése a tézisek összeállítására vonatkozott. A Téziseket a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség vezetésének átadjuk.
- ❖ A Bizottság ugyanakkor javasolja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség vezetésének, hogy a Tézisekre mint bázisra építve lépjen tovább. Vegyen részt a Tézisekből levezethető feladatok, tevékenységek, feltételek átfogó és részletes meghatározásában, a könyvtártípusra jellemző sajátosságok szükséges megfogalmazásában, az ebből levezethető szakmai stratégiai terv kidolgozásában.

2012. január 13.

*Dr. Mader Béla főigazgató
OKK tézisszerkesztő munkacsoport vezető*